

FLYAKTIVITET OG HENDELSER I ANDRE KVARTAL 2020

Format: A3

PG

926 piloter logget
12 187 turer på flightlog
82 hendelser (3 PPG)

SPG

187 piloter logget
2 925 turer på flightlog
6 hendelser

HG

85 piloter logget
611 turer på flightlog
5 hendelser

ULYKKE

Legemskade på pilot eller tredjemann.
Behov for førstehjelp, legebehandling
eller arbeidsufør > 1 dag.

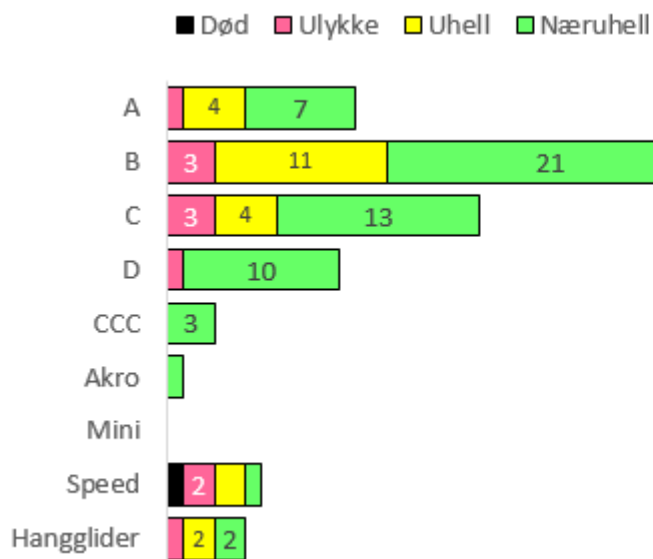
UHELL

Skade på pilot, utstyr eller tredjemann.
Ubetydelig personskade uten behov for
førstehjelp / legebehandling.

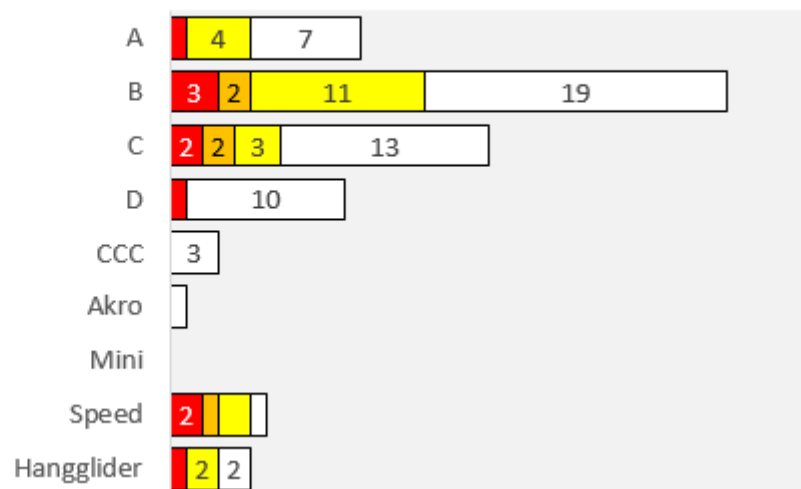
NÆRUHELL

Skade var nær ved å skje -
på pilot, utstyr eller tredjemann.
Alle typer luftromsbrudd.

GLIDERKLASSE

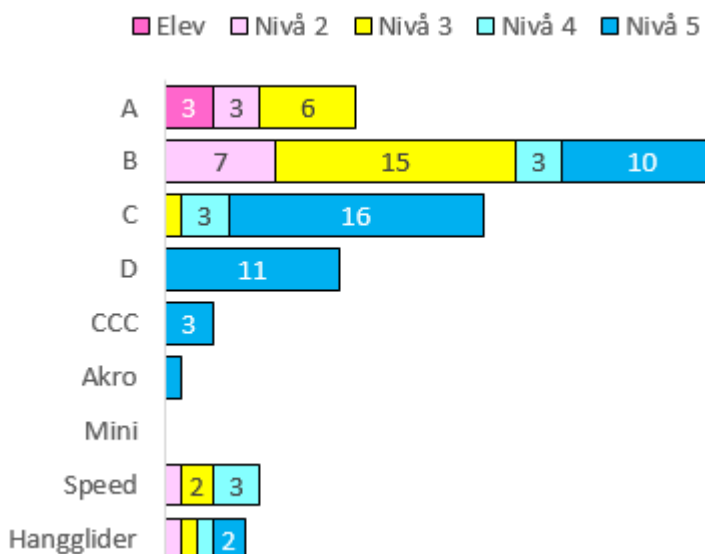

Alvorlig   Lettere   Ubetydelig   Ingen

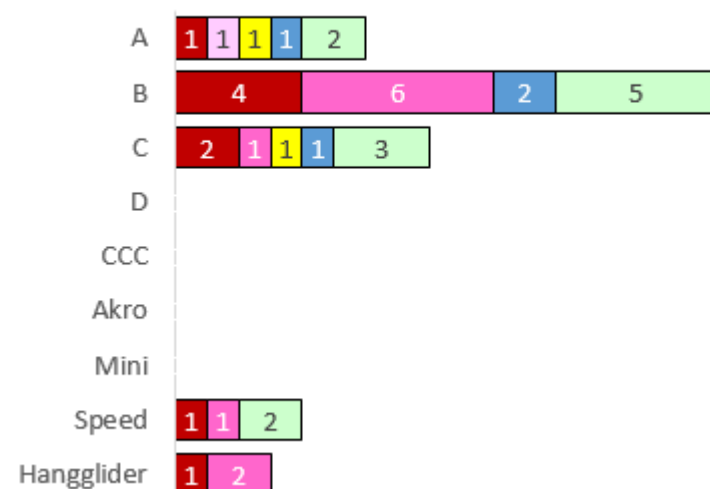

ALVORLIGHETSGRAD

FLYGEBEVIS NIVÅ

indre   hode   nakke   rygg   hofta   fot   arm

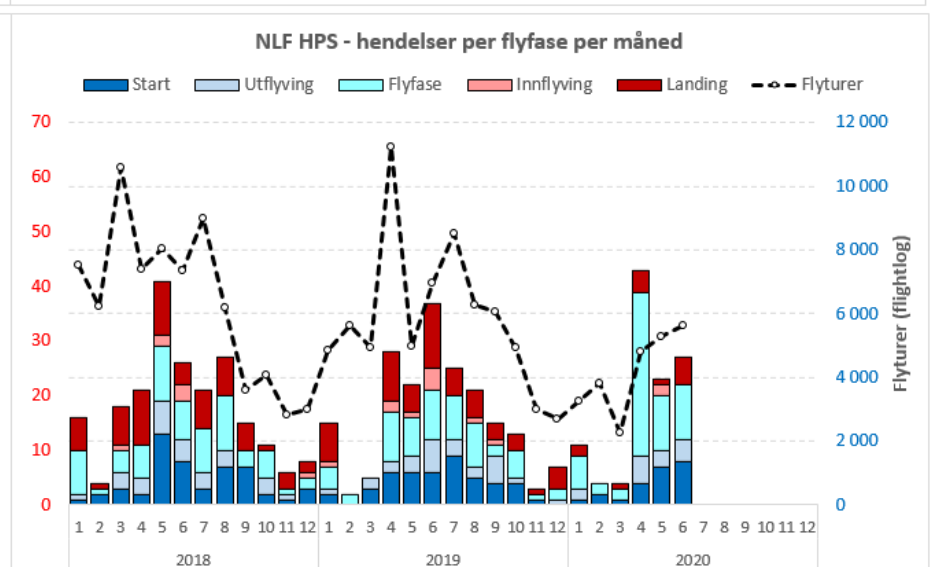
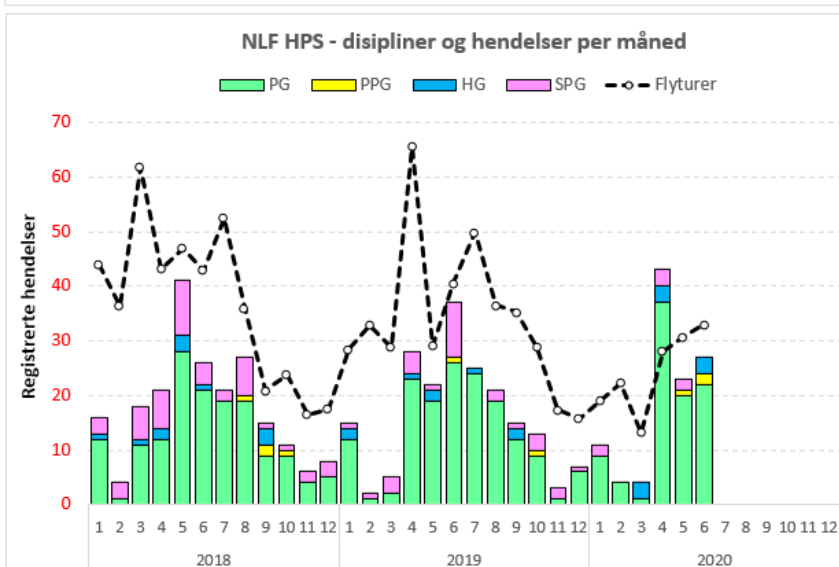
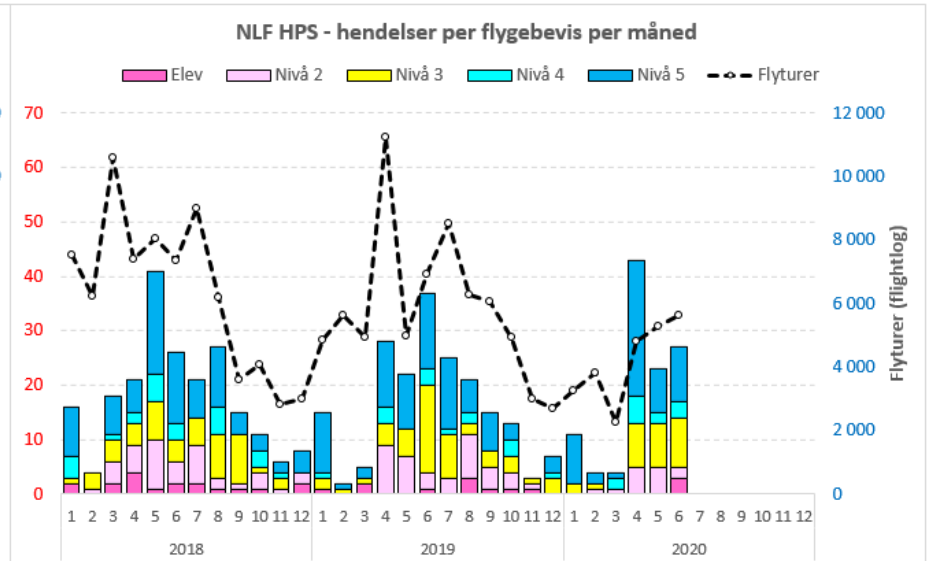
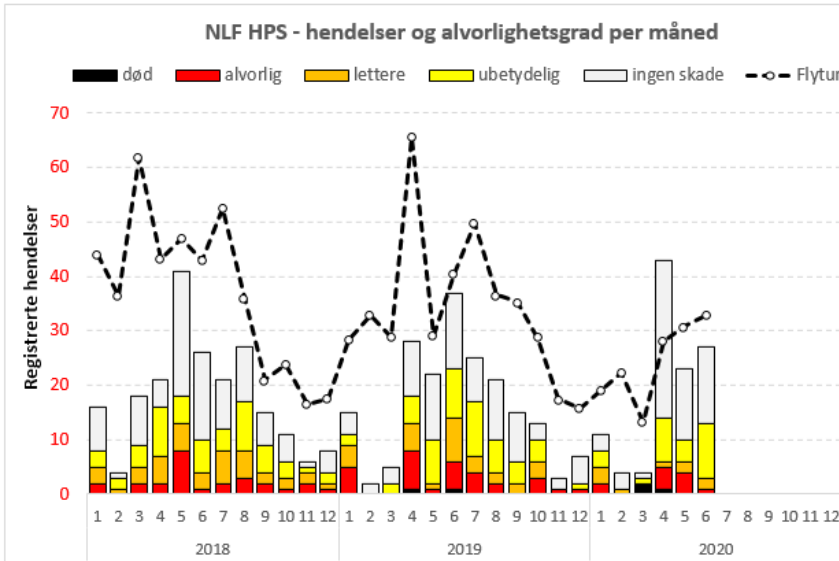
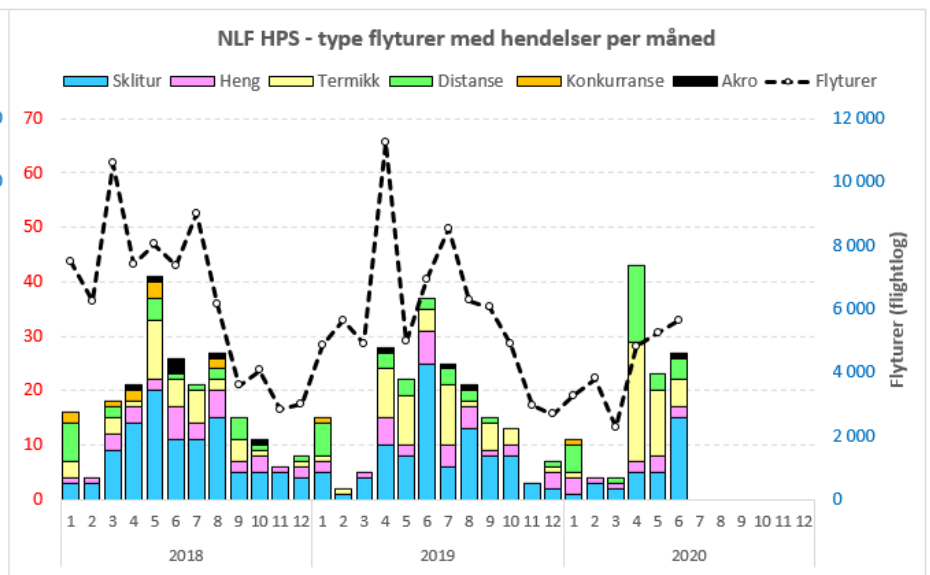
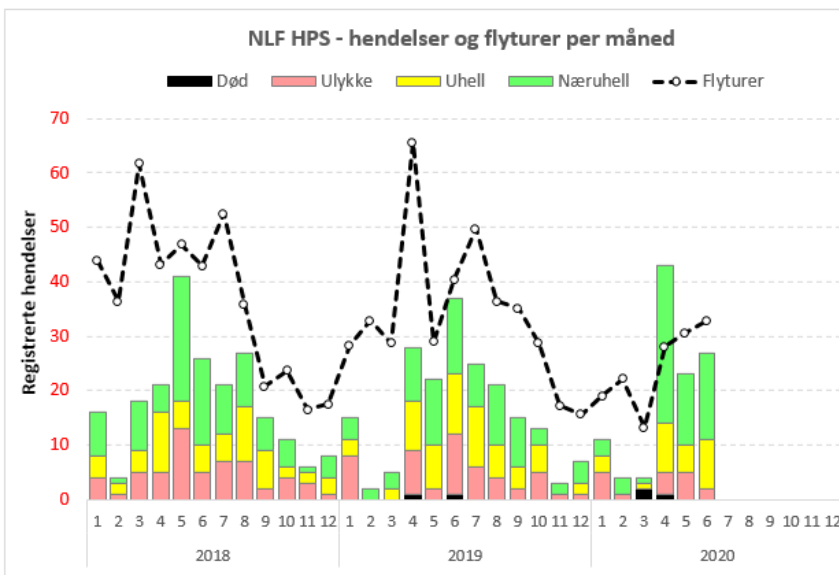
PERSONSKADER

Antall turer registrert i første kvartal per 1. april: 4 166
 Antall turer registrert i første kvartal per 1. juli: 9 341

Bare 44 % av faktiske flyturer ble logget i løpet av første kvartal.
 Lang tid mellom flytur og logging gir seksjonen feil datagrunnlag ved analyse av hendelser.

TAKK FOR AT DU HJELPER OSS VED Å LOGGE KORT TID ETTER FLYTUR! 😊

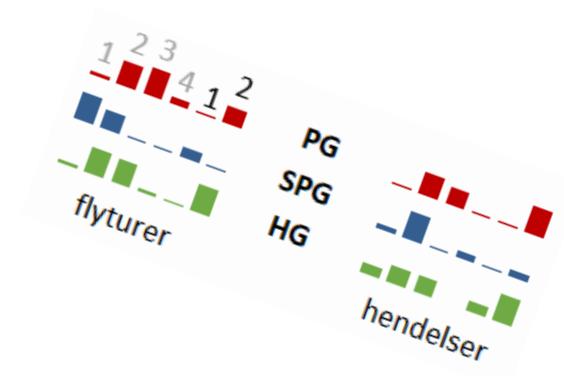
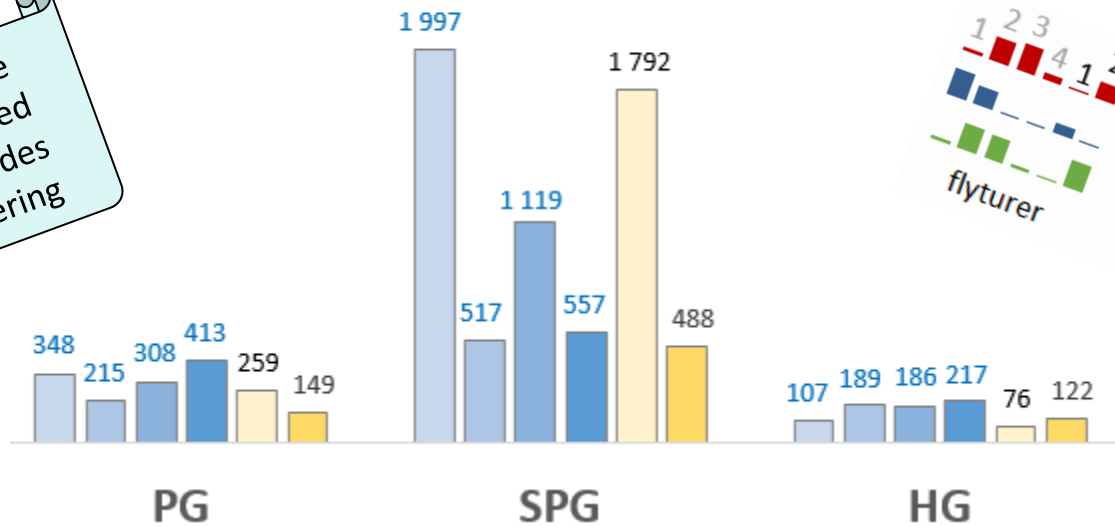

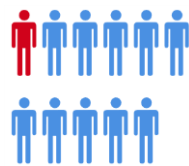
Gjennomsnittlig antall flyturer per hendelse for hvert kvartal siden 2019

■ 2019 kvartal 1   ■ 2019 kvartal 2   ■ 2019 kvartal 3
■ 2019 kvartal 4   ■ 2020 kvartal 1   ■ 2020 kvartal 2

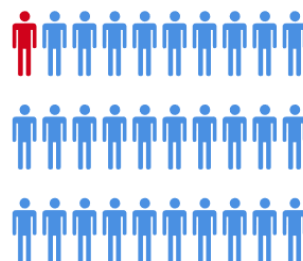
Høyt tall er bedre enn lavt tall – med mindre det skyldes underrapportering

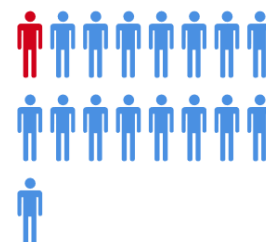
Andre kvartal 2020

Hver 11. PG-pilot rapporterte hendelse

Hver 30. SPG-pilot rapporterte hendelse

Hver 17. HG-pilot rapporterte hendelse

SPG	ULYKKE	UHELL	NÆRUHELL
Start	• Pilot omkom. Hendelse granskes.		
Utflyving		• Løp ut med for lite trykk i vingen. Pitchet hardt i bakken. Forstuelse.	• Glemte å feste lårstropper, tok av usikret. Klarte å lande trygt.
Flyfase	• Tekst: Lars ?		
Topplanding			
Innflyving			
Landing	• Feilvurderte flyforhold, synk hele turen, rakk ikke landing.	• Tekst: Lars ?	

HG	ULYKKE	UHELL	NÆRUHELL
Start			
Utflyving		• Tekst: Reidar? • Tekst: Reidar?	
Flyfase			Luftromsbrudd: • + 2m. Valgte å utnytte løft for lenge. • + 46 m. Fulgte ikke godt nok med, varsel på instrument funket ikke.
Topplanding			
Innflyving			
Landing	• Tekst: Reidar?		

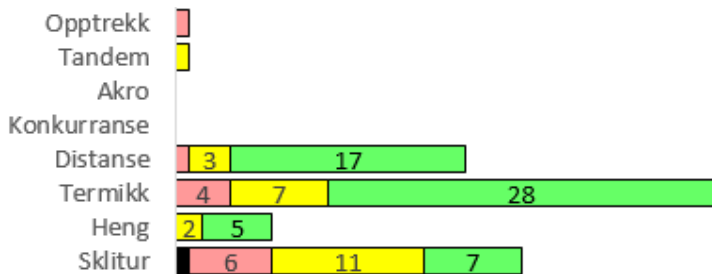

PG	ULYKKE	UHELL	NÆRUHELL
Start	<ul style="list-style-type: none"> Kraftig overtråkk. Brudd i fot. PPG: Tekst? 	<ul style="list-style-type: none"> Tandem. Forlengs start på flysted med mye hektende kvist etc. Hekt medførte skjevt opptrekk og dragging. Lettere skader på passasjer. Kort start, lite vind. Baklengs opptrekk, bremsset ikke vingen før av utflyving, den overskjøt og klappet. Traff bakken hardt. Overtråkk. Pilot så ikke at liner hektet i lyng på startsted, skjevt opptrekk, ble løftet opp og satt hardt ned. Forslått, lineskader. PP2. Skjevt opptrekk, vinge over vindpølsestativ. Revnet søm. Dårlig linesjekk, tok av forlengs med styreline tvinnet inn i andre liner. Kunne ikke fly mot høyre, ikke kontroll på innflyving. Spant vingen over hustak, men landet kun lett forslått. Erfaren pilot velger å ta av i bakvind, distraheret av kravatt. Synker så mye ned at det må landes i kratt i lia nedenfor start. Overtråkk på start. Hoven fot etter flyturen. PP2 ville bakketrene på fotballbane. Pakket ut uten å vurdere forhold. Klarte ikke kontrollere vingen i et vindkast, ble dragget ganske langt. Forslått, mindre utstyrsskader. 	<ul style="list-style-type: none"> Første startforberedelser ble gjort inne i dyreinnhengning. Måtte flytte til annet startsted, hektet vinge i gjerde. Gjorde ikke grundig linesjekk på neste startsted, oppdaget linebrudd først etter flytur. Sjekket vinge etter to flyturer med dårlig trykk i vinge i termikk, avdekket 10 cm rift i underduk nær senter. Vanskelig å oppdage med vingen flat. Sannsynligvis oppstått etter en bomstart på tidligere tur. Vanskelig å pumpe ut ører. Kurselev ble sendt ut på første høydetur etter lang krevende treningsdag. Bakvind, endte i trærne nedenfor start. Ingen skader. For dårlig linesjekk på start, tok av med knute på styreline mot stabilo. Fløy rett til landing. Ingen skader. Pilot ventet, vinden økte. Valgte å prøve å ta av, men mistet kontroll under opptrekk og ble dragget / løftet slik at det måtte nødlandes i en skråning bak og bortenfor start. Ingen skader. Feilvurderte startforhold og timing av syklus ved utflyving. Sterk termisk syklus rett etter take-off, sterkt synk etter boblen, trelanding uten skade. La ut vinge uten å sjekke nødvendig snuretning. Opptrekk i sterk vind, ble løftet, utflyving med twist. Fikk ut twisten trygt. For dårlig linesjekk, take-off med knute øverst på c-line og styreline. Fløy med deformasjon direkte til landing, landet trygt.
Utflyving	<ul style="list-style-type: none"> Tok av og fløy inn i rotor bak fjelltopp. Innklapp først på en side, så på andre. Falt hardt i bakken, brudd i rygg. 	<ul style="list-style-type: none"> Dårlig dagsform, tok av med for lite trykk i vingen, innklapp og dreining inn i terreng, hardt nedslag. Forslått. PP2 sank under utflyving, hektet vingetipp i tre, rift i søm i vingetipp, landet i lia under start. PP2 valgte å starte i "pause" fra bakvind, feilvurderte utflyvingsbane, traff trær og falt hardt i bakken. Uskadd. Startet utflyving uten kontroll på vingen, pitchet og hadde for lite flyfart. Trelanding ved start. Skrubbsår. Lav kolle med hengforhold og stupstart. Svingte for tidlig mot terreng, kolliderte med knaus. Forslått, utstyrsskade. PPG: Tekst quickout? 	<ul style="list-style-type: none"> Uerfaren pilot i termiske forhold, tok av med innklapp, dreide inn i terreng, trelanding ved start.
Flyfase	<ul style="list-style-type: none"> Tekst Julian Hehir – Ikke levert rapport PPG: Motor sviktet, hard landing. Luftromsbrudd i tillegg. 	<ul style="list-style-type: none"> Pilot tok av og fløy for nært terrenget, ble "tatt" av sterk boble og hektet i terreng. Utstyrsskade. Redusert dagsform. Flyr EN-C med full speed lavt inn i område med forventet turbulens. Høy selvsikkerhet, for dårlig reaksjonsevne. Får to kollapser, rekker så vidt å rette opp, braser gjennom treetopp, lander hardt. Forslått. 	<ul style="list-style-type: none"> Nærkollisjon. Grupperflyving nært fjell, én pilot overholdt ikke avtalt skuretning, skrudde alene mellom piloter i annen boble og terreng. Vikeplikt. Mange piloter på trangt heng. En pilot overdrev unnmanøver, kom ut av løftsonen og bustet. Gruppen hadde ulike oppfatninger om vikepliktsregler, repetert i klubben i etterkant. Uerfaren pilot fløy EN-A i sterk vind. Valgte å fly bak fjell, måtte utelände / nødlande i lave trær. Uerfaren pilot på nytt flysted undervurderte trakteeffekt, lett i vingen, sterkt heng, penetrerte ikke, fløy bakover, landet trygt. Pilot oppdaget åpen sjakkell på vei mot landing. Landet trygt. Uerfaren pilot feilvurderte termiske forhold langt bak start i lav høyde, hektet i værmast på start, svingte rundt den, landet uskadd. Fløy uten tilkoblet speedbar. Oppdaget i luften at en hanske hadde hektet seg fast i speed-hooken på riser. Fløy ut fra terreng, brukte begge hender for å få løs hansen. <p>Luftromsbrudd:</p> <ul style="list-style-type: none"> 35 tilfeller av luftromsbrudd, fra +2m til +500 m.
			<p>Nødskjermkast:</p> <ul style="list-style-type: none"> Akro. Tekst? Kastet to nødskjermer, landet trygt.
Topplanding	<ul style="list-style-type: none"> Topplanding, dårlig planlagt flybane. Reagerte for sent på løft på finale, kom nært hinder, overkorrigerte. Hard landing, brudd i arm. 		
Innflyving	<ul style="list-style-type: none"> Vinsjet. Vekslede forhold, full speed mot landing. Ble tatt av vindkast på finale, trelanding. Brudd i arm. Pilot satte fast bein i speedsystem under innflyving, hadde ikke nok tid til å komme løs. Hard landing, brudd i fot. 	<ul style="list-style-type: none"> Kystheng. Feilvurderte forhold, navigerte for langt ut over havet, rakk ikke tilbake. Landet i vann 100 m fra land. Grunt nok til å stå i. 	
Landing	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> Utelanding. Jordet viste seg å skråne nedover. Feilberegnet innflyving, S-et og pumpet til slutt vingen for å unngå overflyving. Steilet og falt i bakken fra ca 2 m. Forslått. Erfaren pilot på distansetur på fjellet. Feilvurderte kaldras langs bakken, nådde ikke planlagt landing. Landet i kratt, røk line. 	<ul style="list-style-type: none"> Dårlig mentalt fokus etter 4 avbrutte startforsøk på trangt startsted, alene. Tok av i sterke forhold. Ukomfortabel i luften. Lav bakkefart og sterk drift var gjeldende helt til landing. Klarte ikke beregne / utføre innflyving og finale presist nok, hard landing. Kurselev overfløy, vinge havnet i trærne på slutten av jordet. Kurselev startet finale for høyt, S-et og overfløy, la vinge ned over isolert ledning ved enden av jordet. Redusert mental dagsform. Pilot observerte ikke vindretning i tide, og tolket vindpølse 180 grader feil gjennom løvtrær. Trelanding.

HVA KAN VI FORVENTE 3. KVARTAL 2020?

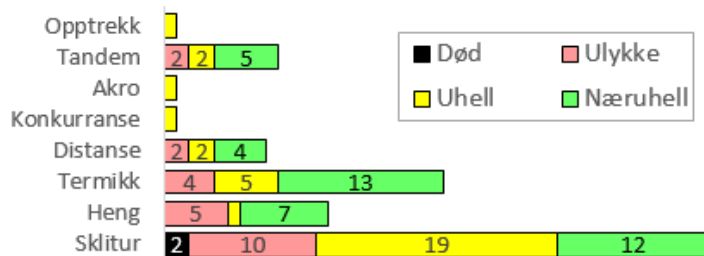
2. kvartal 2020

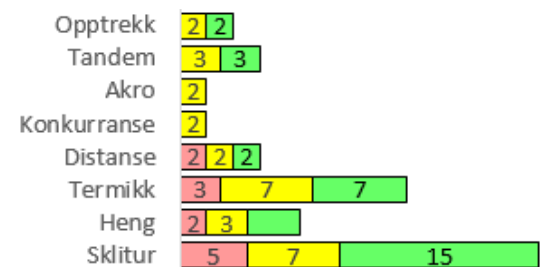
Hendelser med skade i 3. kvartal 2019:

Undervurderte risiko i leside, snublet på start, mistet kontroll på lavt kystheng, ukonsentrert på innflyving og finale, feilvurderte startforhold (rotor), dragging i sterk vind.

2. kvartal 2019

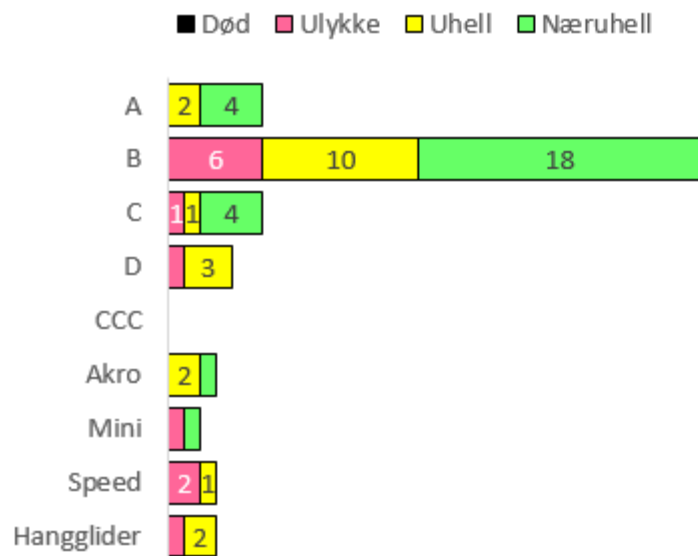

3. kvartal 2019

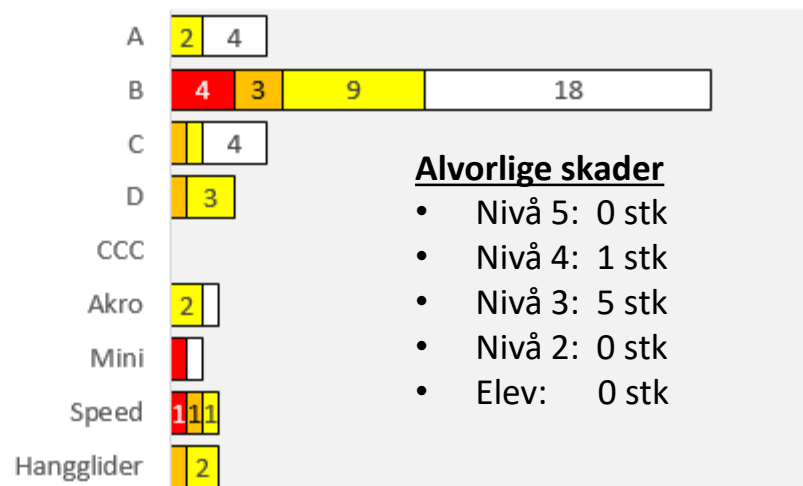

3. kvartal 2019

GLIDERKLASSE

Alvorlig Lettere Ubetydelig Ingen

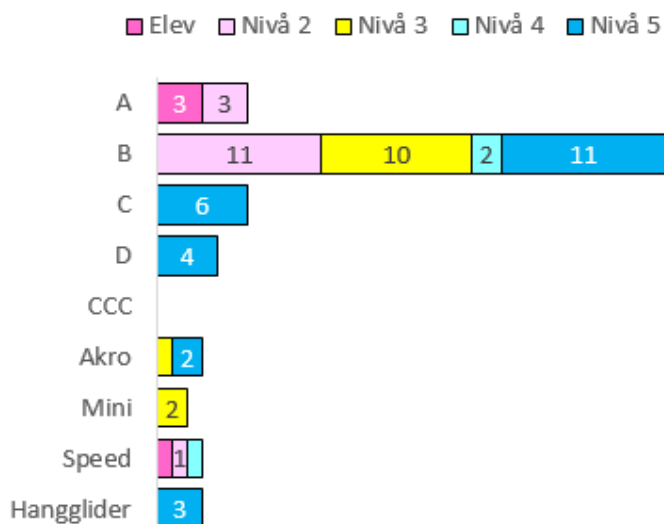

Alvorlige skader

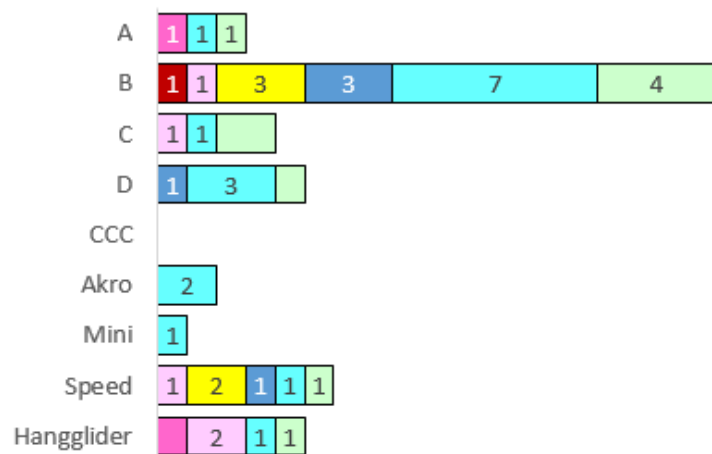
- Nivå 5: 0 stk
- Nivå 4: 1 stk
- Nivå 3: 5 stk
- Nivå 2: 0 stk
- Elev: 0 stk

ALVORLIGHETSGRAD

FLYGEBEVIS NIVÅ

indre hode nakke rygg hofte fot arm

PERSONSKADER

LITT OM LUFTROMSBRUDD OG GPS-HØYDE

I andre kvartal 2020 ble det registrert 37 luftromsbrudd: 25 i april, 6 i mai, og 6 i juni (*se vedlegg*).

En rekke av luftromsbruddene var knyttet til mangel på kunnskap om kalibrering av instrument (trykkehøyde), og/eller forskjellen mellom GPS-høyde og trykkehøyde.

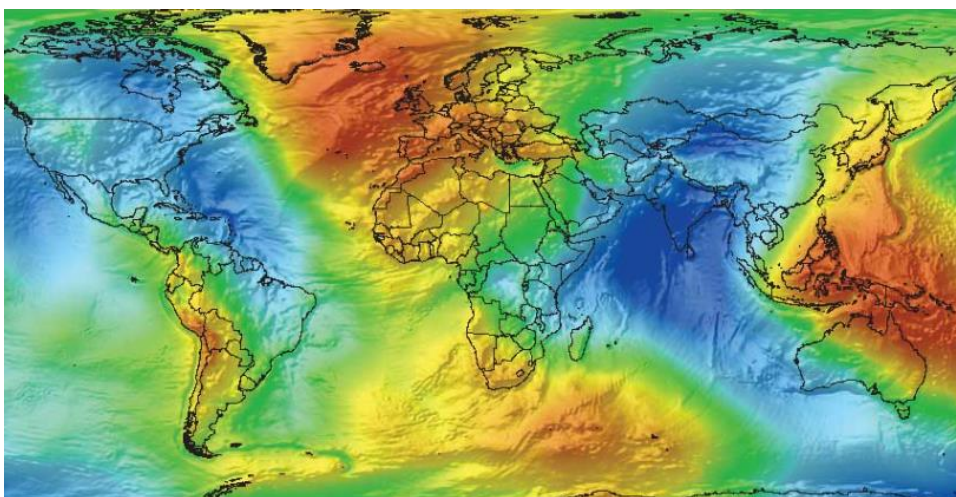
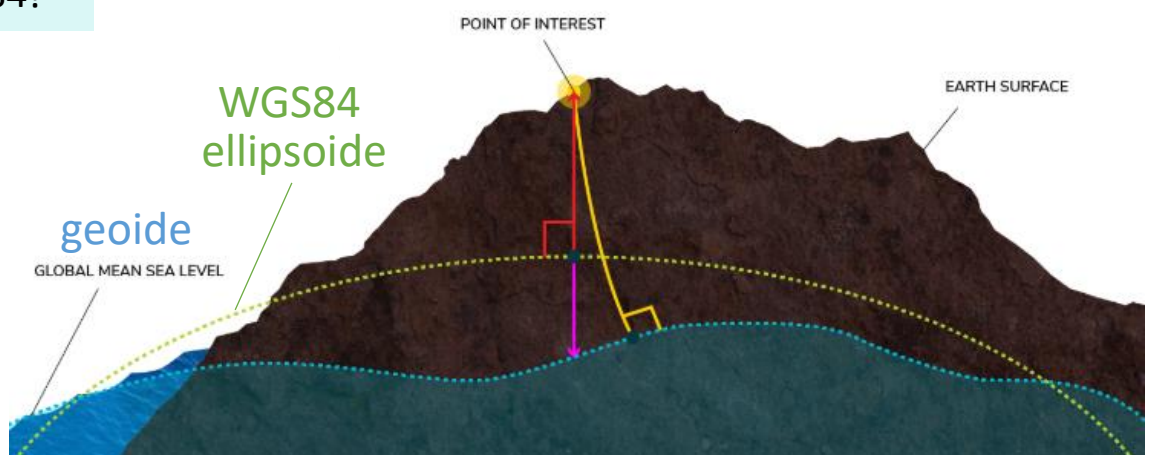
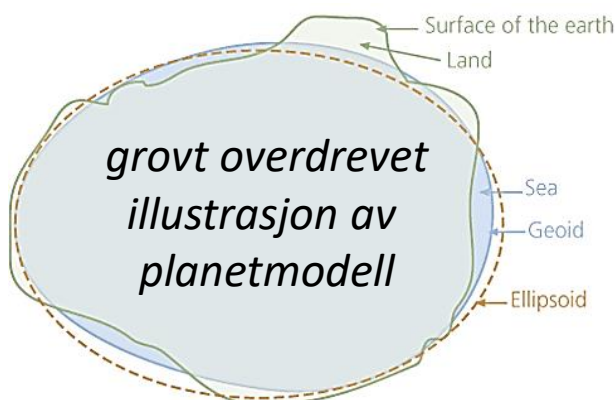
Luftromsbruddene analysert for andre kvartal 2020 indikerer at realistisk reaksjonstid før brudd som regel er lang (30-90 sek).

I norsk konkurransesammenheng og distanseligaer har det vært praksis for å tillate inntil 50 m brudd på luftrom i innleverte GPS-tracklogger. *Denne praksisen vil bli endret...??*

Hvorfor er det forskjell på GPS-høyde og trykkmålt høyde?

GPS er basert på koordinater i en forhåndsdefinert modell av jorda. GPS er basert på en modell kalt WGS-84, som er en **ellipsoide** (oval sirkel). [Luftrom](#) og ICAO-kart angis iht WGS-84!

Jorda er ikke en perfekt ellipsoide, så WGS-84 er noen steder over, noen steder under havnivå. I tillegg varierer fysisk havnivå noe som følge av ulik gravitasjon fra ujevnt fordelte landmasser og hav på kloden.

GPS-høyde har derfor differanser vs trykkehøyde på ± 100 moh rundt om i verden. *I tillegg til dette* kan feilmarginen ved dårlige satellittsignaler være ± 45 moh.

- Du bør derfor vite hvilken feilmargin GPS-høyden viser vs havnivå der du flyr.
- Kalibrer instrumentets trykkmålte høyde til riktig starthøyde før hver flytur!
- Trykkehøyde er alltid mest nøyaktig - men tracklog viser alltid målt GPS-høyde og luftrom er alltid iht WGS-84!

Du kan beregne forskjellen mellom GPS-høyden og geoiden for en kjent koordinat her: unavco.org

Norge: typisk + 20 til 45 m (WGS84 høyere enn hav)
India: opptil - 100 m (WGS84 lavere enn hav)

Les mer: esri.com / usgs.gov / propelleraero.com / xcmag.com